

Piskavice, Kladanj

U napuštenoj štali u ul. Piskavice, u Kladnju, 2. 9. 2023. godine otkriven je jedan veliki potkovasti šišmiš (*Rhinolophus ferrumequinum*) i malo veća nakupina guana koja sugerirše veći broj životinja tokom porodijskog (?) perioda. Obavezna posjeta u julu iduće godine.

EP, JM

Drežnica, u vrhu izvor

Bio sam ovdje nekoliko puta, ali nisam znao da se zove Lulino vrelo. Sad je tu lijep hlad, ima se za sjesti, nema smeća okolo što je kod ovakvih mijesta običaj, a i ljudi se pozdrave kad dođu. Uzeo samo uzorke puževa koji je bilo velikim količinama i nasuo vode jer se može piti. Odavde smo, nekad dok je Ilhan bio živ, započeli naš dokumentarni film o Drežnici.

JM

Podvelež, bunari i pećine

Iako jutro nije obećavalo lijep dan ipak smo, ekipa BHT-a i ja krenuli na Podvelež da završimo snimanje o ovim kraškim fenomenima: bunarima koji polako propadaju i pećinama koje su služile za

sklanjanje stoke kad upeknu vrućine. Do podne smo se isjeđavali u hotelu "Montanaro", mljacnuli po čorbicu i onda se, baš kako su to prognoze najavljivale, počelo razvedravati, tako da smo mogli otići do Goveđe pećine i običi bunare u Jurvcima i Šipovcu. Za nadati se da će ovaj film potaći ljude na Podveležu i Mostaru da se ovaj kraj zaštiti. Inače smo ga džaba snimali, tek da popuni program BHT-a.

JM

Uzdaj se use i u svoje kljuse ili naćekaćeš se da Amina nešto napiše o posjeti Bosanskoj Krajini

Na poziv našeg prijatelja Saudina iz udruženja "Dr. Josip Bolkaý" (bio kustos u Zemaljskom muzeju i ćiji se tragovi rasutog mozga još vide u jednom kabinetu u prirodnjaćkom odjeljenju nakon što si je propucao glavu iz samo njemu znanih razloga) krenula je 15. 9. mala ekipa ćlanova CKS i SNIK "Atom" iz Zavidovića u Pecku da vidimo kakva je situacija sa šišmišima.

Neću ovdje spominjati gdje smo se sve zaustavljali da jedemo i pijemo, ali nismo bili ni gladni ni žedni.

Prvo ozbiljno zaustavljanje je bilo na velikom vrelu u Vitovlju gdje smo uzeli uzorke puževa.

Predvećer smo došli do Pecke, do odlićnog centra i išćuđavali što je sve Boro napravio od stare škole. Navećer smo otišli raditi auto transekt od Pecke do MHE "Medna" na rijeci Sani.

Centar "Pecka"

16. 9. smo krenuli u razgledanje terena za drugi transekt naveće i pokupili malo puževa u vrelima usput, kod spomenute MHE, na nekom vrelu kod mlina pored rijeke Sane i na samom izvoru.

Sana je stvarno prelijepa, ali do kanjonskog dijela nismo mogli prići pa smo odlučili transekt napraviti što je bliže moguće kanjonu. Obišli smo staru školu i u njoj našli manju kolićinu guana.

MHE "Medna"

Ekipa snova ispred pećine na vrelu Sane

Sana nedaleko od vrela

Ekipa snova nako za fejsbuka

Analiza signala će biti prezentirana na Skupu speleologa u Maoči, a dobili smo i informacije o još dva lokaliteta gdje su opaženi šišmiši, u blizini Pecke i Han Čadavici. Pokušaj da nađemo pećinu koja je označena na karti iznad zaseoka Buljići nije uspio jer se očito radilo o nekoj potkapini u konglomeratima koja se obušila.

Iz Pecke smo krenuli put Ključa i pregledali Vukovsku pećinu sa velikim kolonijama Šrajberzijeve šišmiša, velikih potkovastih šišmiša i dugoprstog šišmiša. Dok smo mi pregledali pećinu i pravili lijepe fotografije jer je šišmiša bilo po svuda dotle je jedan član naše ekipe iscrpljen radom prethodne noći zaspao na krovu kombija, čvrsto držeći svoj mobitel. Toliko o terenskom radu.

Ispred Vukovske pećine

Navečer stižemo do motela "Br. 9", strpamo stvari u sobe i pravac prema selima Smoljana i Kriva Jela da napravimo auto transekt jer iz ovih krajeva nemamo ama baš nikakav podatak o šišmišima. Isto veče smo prešli na stranu prema Grmeču, do sela Kolunić i tu također snimali.

Petrovačko polje

Sutra dan ponovo na put, ali prije toga smo na ulazu u selo Kolunić pregledali nekoliko devastiranih i napuštenih kuća i našli dovoljno guana da ovo mjesto obi-

demo u vrijeme porodiljstva šišmiša.

Prvo zaustavljanje je na Oštrelju, koji je sam u razvalinama, i motel i više velikih zgrada koje u pripadale vjerovatno šumariji, ali prvo Titov voz, koji je vidio i bolja vremena, ali bar nije raskomadani i odnešen kao onaj jadni avion na Medenom polju koji je, koliko se sjećam, druga Tita odveo u Italiju ili na Vis. I tu smo u više zgrada našli veće ili manje količine guana pa se ovamo moramo ponovo vratiti pod obavezno. Podržali smo malo i lokalnu privredu jer neki restorančić prima rijetke goste.

Put nas dalje vodi do Drvara gdje se samo zaustavljamo da snimim zaravan iznad grada za koju mislim da je nekadašnje kraško polje i dalje do Bosanskog Grahova, ali o tome u nastavku-

JM

JM-Jasminko Mulaomerović, EP-Emina Porobić

Impresum:

CKS Newsletter, God. 5., Broj 11., Septembar 2023.

ISSN 2637-3041 (print)

ISSN 2637-305X (online)

Izdavač i redakcija: Centar za krš i speleogiju,

Sarajevo, Branilaca Sarajeva 30, e_mail:

info@centarzakrs.ba, www.centarzakrs.ba,

Urednik: Jasminko Mulaomerović

Bilten izlazi čim napunimo četiri stranice sa aktivnostima.

Pomoć za Bilten dobrodošla je na broj:

161000021050078 kod Raiffeisen banke d.d.